УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ
ВЕЋУ ЗА МАСТЕР, СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ И ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Тема: Употреба и функције одредбених речи код глуве и наглуве деце
Кандидат: Ивана Веселиновић

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Одлуком Већа за мастер, специјалистичке и докторске студије Универзитета у Београду, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију од *29.11.2016.*. године, а на основу члана 52. Статута Факултета, тачка 7. и предлога Одељења за сурдологију (број 4/199), именовани су чланови Комисије за оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације «Употреба и функције одредбених речи код глуве и наглуве деце» кандидата Иване Веселиновић, дипломираног дефектолога – сурдолога у следећем саставу:

др Светлана Славнић, редовни професор Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

др Зорка Кашић, редовни професор Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

др Надежда Димић, редовни професор Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

др Славица Максимовић, научни сарадник Института за експерименталну фонетику и патологију говора

А) ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Ивана Веселиновић (рођена Барлов) рођена је 7. 7. 1976. год. у Рашки. Гимназију је завршила у Рашки, а школске 1995/96. уписала је Дефектолошки факултет у Београду, Сурдоаудиолошки смер. За време студија била је стипендиста Министарства просвете Републике Србије. Дипломирала је 8. 5. 2000. год. са просечном оценом 9,34 и оценом 10 на дипломском испиту. Докторске студије на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију уписала је новембра школске 2014/15. године и положила

све испите предвиђене планом и програмом, са просечном оценом 9,90. Студент је и треће године докторских студија из области Неуронаука, на Биолошком факултету. Положила је све испите предвиђене планом и програмом ових докторских студија, са просечном оценом 9.. Служи се руским и енглеским језиком.

Од маја 2000. године до новембра 2008. године радила је у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду (од маја 2000. године до јуна 2001. год. – волонтерски рад, а затим рад на неодређено време). Од септембра 2007. год. радила је и у Центру за унапређење животних активности (1/3 радног времена). Бавила се раном детекцијом и дијагностиком оштећења слуха и поремећаја вербалне комуникације, као и хабилитацијом и рехабилитацијом говора деце. Од новембра 2008. године запослена је на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду. Најпре је ангажована на катедри за опште предмете, као асистент за ужу научну област Теоријске основе специјалне едукације и рехабилитације. Од 2013. године ангажована је на катедри за сурдологију, као асистент на следећим предметима: Увод у специјалну едукацију и рехабилитацију, Рехабилитација деце и одраслих са кохлеарним имплантом, Технике аудиометрирања и Реедукација психомоторике глуве и наглуве деце. Од школске 2015/16 године ангажована је на следећим предметима: Увод у дефектологију, Реедукација психомоторике глуве и наглуве деце и Општа дефектолошка процена. На месту асистента активно је укључена у педагошки рад са студентима. Од 07. 03. 20016. године ангажована је у Центру за континуирану едукацију Факултета.

Бави се истраживањима у области: сурдологије, сурдолошке дијагностике, аудиологије, говорне перцепције, пренаталног слушног скрининга, хабилитације и рехабилитације деце са говорно-језичким проблемима, третмана особа са проблемима слуха и слушања и психомоторног развоја деце, као и проценом и унапређењем квалитета живота особа са оштећеним слухом.

Учествовала је као истраживач у реализацији пројеката "Истраживања говорно-језичких ресурса српског језика са интердисциплинарним апликацијама у лингвистици, дефектологији и комуникацијама" (1784) и "Интердисциплинарна истраживања говорно-језичких ресурса српског језика" (148028), које је финансирало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Од 2011. године ангажована је као истраживач на пројеку "Утицај кохлеарне имплантације на едукацију глувих и наглувих особа" (179055), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Приказ релевантних научних радова са оценом

Ивана Веселиновић је до сада објавила као аутор или коаутор 43 рада (у 14 радова је први аутор, у 12 радова је други, у 9 радова - трећи, у 6 радова - четврти, а у 2 рада је пети аутор). Међу објављеним радовима је: 1 уџбеник, 2 рада објављена у

међународном часопису, 1 поглавље у монографији међународног значаја, 2 поглавља у тематском зборнику међународног значаја, 6 саопштења са међународног скупа штампана у целини, 7 саопштења са међународног скупа штампана у изводу, 1 рад у научном часопису, 2 рада објављена у тематском зборнику водећег националног значаја, 9 радова објављених у тематском зборнику националног значаја, 2 рада у часопису националног значаја, 3 предавања по позиву са скупа националног значаја штампана у целини, 2 саопштења са скупа националног значаја штампана у целини и 5 саопштења са скупа националног значаја штампана у изводу.

Уџбеници и монографије националног значаја

1. Славнић, С., **Веселиновић, И.** (2015). *Увод у дефектологију (уџбеник)*. Београд: Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Издавачки центар Факултета. ISBN 978-86-6203-075-7

Рад у међународном часопису

1. Radičević, Z., Jeličić, Lj., sovilj, M., **Barlov, I.** (2009). Comparison of mapping quantitative theta encephalograms during directed and required visual–verbal activity and passive period in children with different disorders of speech–language functioning**,** *Experimental Brain Research, Vo1***.** *95*, (4); Impact factor 2. 195; pp. 569-574. ISSN 0014-4819
2. Maletić Sekulić, I., **Veselinović, I.**, Jeličić, Lj., Šijan-Gobeljić, M., Dragutinović, N. (2016). Positive effects of hearing and speech rehabilitation on lexical fund quality in hearing impaired children. *Војносанитетски преглед* (у штампи, потврда од 16. 09. 2016. године). DOI:10.2298/VSP160815375M. Full text: http://www.doiserbia.nb.rs/issue.aspx?issueid=2576

Рад у часопису националног значаја

1. Ђоковић, С., Славнић, С., Остојић, С., Ковачевић, Т., **Барлов, И.** (2010). Савремене методе аудиторног тренинга. *Специјална едукација и рехабилитација, Вол. 9, бр. 1*, 125-141. ISSN 1452-7376

Саопштење са међународног скупа штампано у целини

1. **Barlov, I.,** Jeličić, Lj., Vujović, M. (2005). The appearance of nasal voices as single and in voice combinations from 0 to 12 months. II Internacionalna interdisciplinarna konferencija o fundamentalnim i primenjenim aspektima govora i jezika, Beograd, 29. 11 - 01. 12. 2004. Proceeding: *Speech and Language: fundamental and applied aspects of speech and language* (Eds. Jovicic S, Sovilj M). Beograd: IEPSP, pp. 207-211. ISBN 86-81879-09-X

2. **Barlov, I.,** Đoković, S., Pantelić, S**.** (2005). Characteristics of TEOAE in Adults: *Speech and Language Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language.* Beograd: IEFPG, pp. 293-297 ISBN 86-81879-09-X
3. **Barlov, I.,** Jeličić, Lj., Sovilj, M., Vujović, M. (2007). "Influence of risk factors during pregnancy on speech and language development: *"The 17th International Congress of the International Society of Pre - and Perinatal Psychology & Medicine (ISPPM),* Moskva. Rusija, 20.05-24.05. 2007, pp 172-177.
4. Pantelić, S., Đoković, S., **Barlov, I.**, Bojović, J. (2008). Types of errors in the process of speech perception in children with verbal communication disorders, *Proceeding: Second European Congress of Early Prevention in Children with Verbal Communication Disorders*, Sofia, pp. 154-160. ISBN 978-86-81879-22-1
5. **Barlov, I.,** Jeličić, Lj., Vujović, M., Šulović Petković, K., Stepanović, V. (2006). Development of speech and language abilities of children with otitis media secretoria before and after the implantation of ventilation tubes. First European Congress of prevention, diagnostics and treatment of verbal communication disorders: *Proceeding: Verbal Communication Disorders - prevention, detection, treatment* (Ed. Sovilj M, Skanavis M). Patra, Greece, pp. 87-96. ISBN 978-86-81879-19-1
6. **Веселиновић, И.,** Кашић, З., Славнић, С. (2012). Способност именовања и дефинисања појмова код деце предшколског узраста. *Зборник радова, VI међународни научни скуп Специјална едукација и рехабилитација данас, 14-16. септембар 2012.* Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 11-18. ISBN 978-86-6203-037-5

Саопштење са међународног скупа штампано у изводу

1. **Barlov, I.,** Šulović Petković, K., Jeličić, Lj., Stepanović, V., Vujović, M. (2006). Positive effects of aerotubes implantation on speech and language development at children with otitis media secretoria. *First European congress on prevention, detection and diagnostics of verbal communication disorders*, Patras, Greece: 15.12.-17.12.2006, p. 28.
2. **Barlov, I.,** Jeličić, Lj., Šulović Petković, K. (2007). Comparative analysis of voices analysis and synthesis ability at hearing impaired and normally hearing children at preschool age. *The 1st International Symposium in Bosnia and Herzegovina – Cochlear implant in the function of hearing, language and speech development*. Sarajevo: 21.09.-23.09. 2007, Book of Abstracts, p. 74-76.
3. Nenadović, V., **Barlov, I.**, Rajičević, I. (2007). Structure of intellectual abilities of hearing impaired children enrolled in early audiolingustic treatment. *The 1st International Symposium in Bosnia and Herzegovina – Cochlear implant in the function of hearing, language and speech development.* Sarajevo: 21-23. september 2007, Book of Abstracts, p. 76-77.
4. **Barlov, I.,** Sovilj, M., Jeličić, Lj., Vujović, M. (2008). Audiological findings in children with speech-language disorders in relation to presence of hyperbilirubinemia on birth. *ICA 2008. 29th International Congress of Audiology: Latest Technologies, New Practices, Fiture Directions*. Hong Kong: 08.06-12.06.2008, p.82.

5. Vujović, M., Sovilj, M., **Barlov, I.**, Jeličić, Lj., Zlatković, J. (2008). Audiological estimation and speech language and development in children who had otitis media with effusion by the age of three. *ICA 2008. 29th International Congress of Audiology: Latest Technologies, New Practices, Fiture Directions*. Hong Kong: 08.06-12.06.2008, p.82.
6. Dobrijević, Lj., **Barlov, I.**, Sovilj, M. (2010). The estimation of speech-language abilities in children with speech-language disorders in relation to presence of hyperbilirubinemia on birth.*2nd International Congress on deafness: Communication and Learning, Advances in the Oral Modality*. UniversitatAutonoma de Barselona. CER-Gistal. Barcelona. Spain, p.50.
7. Dobrijević, Lj., **Barlov, I.**, Vujović, M. (2010). The estimation of psychophysiological abilities in children from low and high risk pregnancies. *Third European Congress on Early Prevention, Detection and Diagnostics of Verbal Communication Disorders*. Greece, p.102.

Поглавље у тематском зборнику међународног значаја

1. **Барлов, И.,** Славнић, С. (2009). Говорно-језички статус деце рођене из Рх алоимунизованих трудноћа. *Истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији*. Београд: Универзитет у Београду. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 115-127. ISBN 978-86-80113-84-5
2. **Барлов, И.,** Добријевић, Љ., Славнић, С. (2010). Компаративна анализа способности гласовне анализе и синтезе деце типичног говорно језичког развоја и деце са развојном дисфазијом. *Тематски зборник "Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман, део II", (Proceeding: "Disabilities and disorders: Phenomenology, Prevention and Treatment", Part II), IV међународни научни скуп "Специјална едукација и рехабилитација данас*" (Едитори Ковачевић Ј, Вучинић В.). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију-Универзитет у Београду, 41-48. ISBN 978-86-80113-99-9

Поглавље у монографији међународног значаја

1. Jeličić, Lj., Adamović, T., **Veselinović, I.** (2016). Neurophysiological basis of prenatal auditory perception development. In: *PSYCHOPHYSIOLOGICAL DEVELOPMENT OF A CHILD: prenatal, perinatal and postnatal aspects, (*Eds.: M.Sovilj, Lj. Jeličić, T. Adamović), *Monograph,* LAAC & IEPSP, Belgrade. ISBN 978-86-89431-12-4

Предавање по позиву са скупа националног значаја штампано у целини

1. Славнић, С., **Веселиновић, И.** (2013). Праксичка организованост код глуве деце, *Зборник радова, IV научно практична конференција, 29. март 2013. Ниш:* Српско лекарско друштво подружница Ниш и Школа са домом ученика „Бубањ“, 29-39, ISBN 978-86-914729–1-7

2. Славнић, С., **Веселиновић, И.** (2014). Хиперкинетично дете оштећеног слуха у инклузивном образовању. *Зборник радова, IV научно практична конференција, 28. март 2014.* Ниш: Српско лекарско друштво подружница Ниш и Школа са домом ученика „Бубањ“, 29-37. ISBN 978-86-914729-3-1
3. Славнић, С., **Веселиновић, И.** (2015). Дисхармонично дете у инклузивном образовном систему. *Зборник радова, VI научно практична конференција, 27. март 2015.*Ниш: Српско лекарско друштво подружница Ниш и Школа са домом ученика „Бубањ“,16-23. ISBN 978-86-914729-4-8

Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини

1. Славнић, С., Соколовац, И., Комазец, З., **Веселиновић, И.** (2012). Употреба простих и независних реченица код деце са кохлеарним имплантом. *Зборник радова, Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији, 28. децембар 2012.* Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 245-257. ISBN 978-86-6203-036-8,
2. Славнић, С., **Веселиновић, И.** (2012). Примена Монтесори методе у развоју говора код глуве и наглуве деце. *Зборник радова, III научно практична конференција, 20. април 2012.* Ниш: Српско лекарско друштво, подружница Ниш и Школа са домом ученика „Бубањ“, 55-63. ISBN 978-86-914729-2-4

Радови објављени у тематском зборнику водећег националног значаја

1. Славнић, С., **Веселиновић, И.,** Карић, Ј. (2016). Утицај постимплантне говорне перцепције на опште комуникативне способности. *Специфичност оштећења слуха-нови кораци.* приредиле: С. Славнић, В. Радовановић. Београд: Универзитет у Београду. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Издавачки центар Факултета, 97- 113. ISBN 978-86-6203-081-8
2. **Веселиновић, И.,** Малетић Секулић, И., Славнић, С., Јеличић, Љ. (2016). Квалитет живота особа са старачком наглувошћу. *Специфичност оштећења слуха-нови кораци*. приредиле: С. Славнић, В. Радовановић. Београд: Универзитет у Београду. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Издавачки центар Факултета, 261-276. ISBN 978-86-6203-081-8

Рад у часопису националног значаја

1. Ђоковић, С., Славнић, С., Остојић, С., Ковачевић, Т., **Барлов, И.** (2010). Савремене методе аудиторног тренинга. *Специјална едукација и рехабилитација, 9(1)*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД, 125-140. ISSN 1452-7367

Радови објављени у тематском зборнику националног значаја

1. **Барлов, И.,** Пантелић, С. (2003). Аудитивне способности у зависности од узраста и различитих етиолошких чинилаца. У: *"Говор и језик"*. (Едс. Јовичић С, Совиљ М), Београд: ИЕФПГ, 473-478.
2. Совиљ, М., Јеличић, Љ., Вујовић, М., **Барлов, И.** (2004). Развој чула и понашања фетуса и истраживања аудитивне перцепције и пренаталне аудитивне стимулације. *"Говор и језик - Интердисциплинарна истраживања српског језика: I"*. (Едс. Јовичић С, Совиљ М). Београд: ИЕФПГ, 321-342. ISBN 86-81879-07-03,.
3. Совиљ, М., Алексић, М., Адамовић, Т., **Барлов, И.** (2004). Развој говора и сегментација речи. *"Говор и језик" - Интердисциплинарна истраживања српског језика I*. Београд: ИЕФПГ, 115-136. ISBN 86-81879-07-03
4. Субота, Н., Ђоковић, С., **Барлов, И.** (2004). Савремени теоријски оквири истраживања аудитивне перцепције. *"Говор и језик" - Интердисциплинарна истраживања српског језика I*. Београд: ИЕФПГ. ISBN 86-81879-07-03309-320
5. Пантелић, С., Ђоковић, С., **Барлов, И.** (2004). Неонатални слушни скрининг.*"Говор и језик"- Интердисциплинарна истраживања српског језика I*. Београд: ИЕФПГ, 355-377. ISBN 86-81879-07-03
6. Пантелић, С., Суботић, М., **Барлов, И.** (2005). Компаративна анализа резултата ТЕОАЕ и тоналне лиминарне аудиометрије. II Интренационална и интердисциплинарна конференција о фундаменталним и примењеним аспектима језика и говора. Београд. СЦГ. 29. 11.-01. 12. 2004.У: *"Говор и језик" - Фундаментални и примењени аспекти језика и говора*. Београд: ИЕФПГ, 68-71.
7. Пантелић, С., Совиљ, М., **Барлов, И.,** Степановић, В. (2007). Ефикасност КСАФА система у развоју говора и језика код слушно оштећене деце. First European congress on prevention, detection and diagnostics of verbal communication disorders. Patras. Greece. 15-17 december 2006. У: *"Поремећаји вербалне комуникације – превенција, дијагностика и третман"*. (Уредник: Совиљ М). Београд: ИЕФПГ, 354-383. ISBN 978-86-81879-16-0
8. **Барлов, И.,** Јеличић, Љ., Вујовић, М. (2007). Говорно – језички развој деце са Otitis Media Secretoria пре и после имплантације аерационих цевчића. У: *Поремећаји вербалне комуникације – превенција, дијагностика и третман*. (Уредник: Совиљ М). Београд: ИЕФПГ, 298-305. ISBN 978-86-81879-16-0
9. Јеличић Добријевић, Љ., Совиљ, М., **Барлов, И.** (2008). Лонгитудинална студија испитивања слуха деце обухваћене пренаталним слушним скринингом. У: *"Говор и језик" – интердисциплинарна истраживања, II*. (Едс. Јовичић С, Совиљ М). Београд: ИЕФПГ, 174-197. ISBN 978-86-81879-23-8

Рад у научном часопису

1. Sovilj, M., Adamović, T., Stevović, N., **Barlov, I.**, Jeličić, Lj., Vujović, M., Pavković, I., Aleksić, M. (2007). Procedures of diagnostics and early stimulative treatment in the prelingual period. *International Journale, Prenatal and Perinatal Psychology and Medicine,* Vol. 19, 3-4, 159-169. ISSN 0943-5417

Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу

1. Пантелић, С., **Барлов, И.** (2005). Отоакустичка емисија и секреторна упала ува. Међународни научни скуп "Специјална едукација и рехабилитација - Кораци и искораци". Београд. Сава Центар. СЦГ. 14. и 15. новембар, 93.
2. **Барлов, И.,** Шабановић, С. (2005). Примена ОАЕ у раној детекцији оштећења слуха. Међународни научни скуп "Специјална едукација и рехабилитација - Кораци и искораци". Београд. СЦГ. 14. и 15. новембар, 94.
3. Пантелић, С., Ђоковић, С., **Барлов, И.** (2006). Секреторна упала ува и транзијентна отоакустичка емисија. Дани дефектолога заједнице Србије и Црне Горе. Врњачка Бања: *Зборник резимеа*, 25-26. ISBN 86-84765-09-5
4. Славнић, С., **Барлов, И.** (2009). Вербално памћење код одраслих особа са бинауралном амплификацијом. Дани дефектолога Србије. 18-21. јануар.Златибор: *Зборник резимеа,* 92-93. ISBN 978-86-84765-25-5
5. Ђоковић, С., Остојић, С., Славнић, С., **Барлов, И.** (2011). Биолошки фактори ризика на рођењу код кохлеарно имплантиране деце.V међународни научни скуп. Златибор. 24-27. Септембар. У: *"Специјална едукација и рехабилитација данас"*, 121. ISBN 978-86-6203-016-0

Учешће у пројектима:

а. Пројекат Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије под називом „Истраживања говорно-језичких ресурса српског језика са интердисциплинарним апликацијама у лингвистици, дефектологији и комуникацијама», бр.1784,

б. Пројекат Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије под називом «Интердисциплинарна истраживања говорно-језичких ресурса српског језика», бр. 148028,

в. Пројекат Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије под називом «Утицај кохлеарне имплантације на едукацију глувих и наглувих особа», бр. 179055.

Наведени радови припадају следећим областима: дијагностици стања слуха (4.2., 5.4, 11.1., 13.1., 13.2., 13.3.), пренаталном слушном скринингу (7.1., 11.2., 11.9., 12.1.), третману особа са проблемима слуха и слушања (5.3., 3.1., 5.5., 9.2., 11.7., 13.4.) и кохлеарној имплантацији (2.2., 9.1., 10.1., 13.5.), процени и унапређењу квалитета живота особа са оштећеним слухом (10.2.), говорној перцепцији (4.4.), развоју говорно-језичких способности (4.1., 4.3., 4.5., 4.6., 5.1., 5.2., 6.1., 11.3., 11.8.), хабилитацији и рехабилитацији деце са говорно-језичким проблемима (5.6., 2.1., 6.2.) и психомоторном развоју деце (5.7., 8.1., 8.2., 8.3.)

Увидом у садржај радова комисија констатује да су сви наведени радови Иване Веселиновић рецензирани, да су доступни научној и стручној јавности и да имају импликације на сурдолошку науку и праксу. Највећи број радова бави се савременом сурдолошком дијагностиком (преаталном и постнаталном), ре/хабилитацијом слушања и говора глувих и наглувих особа, као и проценом и у напређењем квалитета живота особа са оштећеним слухом.

Б) ОБРАЗЛОЖЕНИ КРИТЕРИЈУМИ И РАЗЛОЗИ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ ЗАСНИВА ПОЗИТИВНА ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у приложену документацију и на основу анализе објављених радова, Комисија констатује да кандидат Ивана Веселиновић испуњава све услове за израду докторске дисертације. Објавила је значајан број научних и стручних радова који припадају ужој научној области из које је предлог пројекта докторске дисертације. Комисија сматра да кандидат поседује широка и добро инкорпорирана знања из области којој припада пројекат докторске дисертације и способности потребне за реализацију научно-истраживачких пројеката.

В) ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

Др Светлана Славнић, редовни професор, запослена је на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију од 1994.године.У звање редовног професора за ужу научну област Сурдологија изабрана је 2016.године. Ангажована је у реализацији наставе на основним академским студијама на предметима: Увод у дефектологију, Историја дефектологије, Реедукација глуве и наглуве деце, Методика вештина глувих и наглувих, Инклузија и интеграција глувих и наглувих, на мастер академским студијама на предмету: Рехабилитација глуве и наглуве деце на раном узрасту и докторским академским студијама на предметима: Фундаментална истраживања сметњи и поремећаја слуха и Истраживања у патологији функције слуха.

До сада је објавила 154 научна рада Тренутно учествује у реализацији пројеката основних истраживања из области друштвено – хуманистичких наука Министарства просвете, науке и технолошког развоја под називом „ Утицај кохлеарне имплантације на едукацију глувих и наглувих „ (бр,179055) и „ Креирање протокола за процену едукативних потенцијала деце са сметњама у развоју као критеријума за израду индивидуалних образовних програма“ (број 179025).

Најважнији научни радови који је квалификују за ментора предложене докторске дисертације су: академским студијама на предметима

1. Slavnic S, Kovachevic, Radovanovic V., Jachova, Z. (2015). The quality of life of deaf and hard of hearing students in boarding schools, Proceedings of 6th International conference "Improving the quality of life of children and young people", Ohrid, 19-21.VI 2015., p. 569-579 ISBN 1986-9886

2. Славнић, С., Радовановић, В., Ковачевић, Ј., Радић Шестић, М. (2015). Сурдолошка процена. У М. Глигоровић (Ур.), Протокол за процену едукативних потенцијала деце са сметњама у развоју (стр. 67-86). Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

3. Djokovic, S., Gligorovic, M., Ostojic, S., Dimic, N.D., Radic-Sestic, M., Slavnic, S. (2014). Can Mild Bilateral Sensorineural Hearing Loss Affect. Journal of Deaf Studies and Deaf Education, vol. 19 (4), p. 484-495 doi:10.1093/deafed/enu018

4. Slavnić, S., Sokolovac, I., Komazec, Z., Veselinović, I. (2012). Upotreba prostih i nezavisnih rečenica kod dece sa kohlearnim implantom, Zbornik radova, Stremljenja i novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji, 28. decembar 2012., Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju,str 245-257, ISBN 978-86-6203-036-8

5. Karic, J., Ristic, S., Medenica, S., Tadic, V., Slavnic, S.(2012). Reading characteristics of deaf and hard-of-hearing pupils, Vojnosanitetski pregled, Vojnomedicinska akademija, Institut za naučne informacije. Beograd. (2012), vol. 69 br. 10, str. 846-851

6. Veselinović I., Kašić Z., Slavnić S. (2012). Sposobnost imenovanja i definisanja pojmova kod dece predškolskog uzrasta, Zbornik radova. Proceedings, VI međunarodni naučni skup Specijalna edukacija i rehabilitacija danas, 14-16. septembar 2012. Beograd, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, str.11-18. ISBN 978-86-6203-037-5

Комисија сматра да проф. др Светлана Славнић испуњава услове за ментора предложене докторске дисертације . Научни и наставни рад проф. Др Светлане Славнић примарно је усмерен на ужу научну област Сурдологија којој припада предложени пројекат докторске дисертације и има неопходан број радова објављених у научним часописима међународног значаја.

Г) ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

Формулација назива тезе

Чланови Већа за мастер, специјалистичке и докторске студије Универзитета у Београду-Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију су на седници одржаној 29.11.2016**.** године, као и Комисија за оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације, прихватили предложену тему докторске дисертације кандидата

Иване Веселиновић под називом „**Употреба и функције одредбених речи код глуве и наглуве деце“.**

Предмет истраживања

За тему докторске дисертације одабрана је употеба и функције оредбених речи код глуве и наглуве деце.

Вербална продукција глувих и наглувих особа разликује се у односу на вербалну продукцију особа које имају уредну аудитивну перцепцију. Немогућност перцепције звука компензује се визуелном перцепцијом. Визуелна перцепција у развоју језика глувих и наглувих особа превасходно је усмерена на развој знаковног језичког израза. Структура знаковног језика битно је различита од структуре вербалног изражавања, због чега се приликом вербалне продукције код глувих и наглувих особа уочавају другачије и специфичне конструкције, које се битно разликују у односу на вербалне исказе типичних говорника српског језика (Кашић, Милошевић, 2010).

Забележено је да због своје несамосталности одредбене речи дуго онемогућавају глуву и наглуву децу да са сигурношћу идентификују њихово издвојено значење (Димић, 2003). У раду са глувом и наглувом децом приметили смо да се одредбене речи у вербалном изражавању глуве и наглуве деце недовољно употребљавају, а уочили смо и да се користе у другачијој функцији у реченици, у односу на реченичне конструкције деце типичног развоја.

Предмет овог истраживања представљају одредбене речи које се у синтакси сматрају придевским речима, а то су: придеви, придевске заменице и редни бројеви. Ове речи се јављају као одредбе атрибутског типа које актуелизују једну од особина појма који одређују. Карактеристика одредби овог типа је да сужавају значење појма који одређују. Јављају се на два одредбена начина, односно као атрибути сужавају значење или као предикативи приписују особину субјекту.

Пошто су особине апстрактне, оне и у типичном језичком развоју представљају проблем, па се речи којима се именују касније усвајају, а нарочито представљају проблем глувој и наглувој деци, нарочито у атрибутској функцији.

У оквиру проблема истраживања анализираће се јављање врста (и подврста) одредбених речи код две групе испитаника (што је у овом раду дефинисано као употреба/неупотреба), као и два типа функција – атрибутска и предикативна.

Комисија сматра да предмет истраживања има адекватно научно утемељење у савременим теоријским концептуализацијама и емпиријским истраживањима, као и да поседује потенцијал да допринесе даљем развоју теорије и праксе у области планирања, организовања и извођења ре/хабилтационог процеса глуве и наглуве деце.

Познавање проблематике на основу изабране литературе

Предлог пројекта докторске дисертације садржи попис литературе у коме су наведени најрелевантнији теоријски и емпиријски научни радови из области којој припада предложена тема. Предност је дата радовима новијег датума, али су

обухваћене и раније објављене студије од фундаменталног значаја за ову проблематику.

На основу увида у попис полазне литературе, Комисија сматра да кандидат има целовит увид у теоријска и емпиријска достигнућа на пољу проучавања предложене теме.

Циљеви и задаци истраживања

На основу изложеног проблема истраживања, дефинисани су следећи циљеви истраживања:

- утврдити и разјаснити употребу и функције одредбених речи у формирању исказа код глуве и наглуве деце;
- утврдити, упоредити и разјаснити употребу и функције одредбених речи у формирању исказа глуве и наглуве деце и деце типичног језичког развоја;

На основу дефинисаних циљева постављени су задаци истраживања.

- Прикупити податке о глувим и наглувим испитаницима (испитаници из експерименталне групе) који се односе на: узраст, пол, време настанка оштећења слуха, врсту и степен оштећења слуха, тип примењене аудитивне амплификације, дужину ре/хабилитационог третмана, начин комуникације, едукацију (разред, тип школе-школа за децу оштећеног слуха или школа за децу типичног развоја).
- Формирати контролну групу деце уредног слуха која ће бити уједначена са експерименталном групом према узрасту, полу и разреду у који су укључена деца.
- Испитати употребу одредбених речи (придева (врста), придевских заменица (врста) и редних бројева) у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја.
- Испитати функције одредбених речи (атрибутска и предикативна) у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја.
- Анализирати прикупљени језички корпус према:
- врсти и броју употребљених придева (описних, присвојних, градивних, временских месних и придева других односа) у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја,
- врсти и броју употребљених придевских заменица (присвојне, показне, односно-упитне, неодређене, одричне и опште/одређене) у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја,
- броју употребљених редних бројева у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја,
- функцији употребљених одредбених речи (конгруентни атрибут, предикатив) у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја.
- Испитати однос између употребе и функција одредбених речи у формирању исказа код глуве и наглуве деце и података који се односе на тип примењене аудитивне амплификације, дужину ре/хабилитационог третмана и доминантан начин комуникације.
- Испитати однос између употребе и функција одредбених речи у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја и података који се односе на узраст, пол и разред.

- Упоредити употребу и функције одредбених речи у формирању исказа код глуве и наглуве деце и код деце типичног језичког развоја.

Комисија је констатовала да су циљеви и задаци истраживања јасно и прецизно постављени и усклађени са дефинисаним предметом истраживања.

Очекивани резултати (хипотезе)

У складу са постављеним циљем и задацима истраживања формулисане су следеће хипотезе:

Основна хипотеза је:

Глува и наглува деца се разликују у употреби и функцијама одредбених речи приликом формирања исказа од деце типичног језичког развоја.

Специфичне хипотезе су:

- глува и наглува деца приликом формирања исказа употребљавају мање (по броју и по врсти) одредбених речи од деце типичног језичког развоја;
- глува и наглува деца приликом формирања исказа чешће користе одредбене речи у функцији предикатива него у функцији атрибута;
- деца типичног језичког развоја приликом формирања исказа чешће користе одредбене речи у функцији атрибута него у функцији предикатива.

Комисија сматра да су хипотезе истраживања добро формулисане и правилно изведене из постављених истраживачких циљева и задатака.

План рада

Планом рада је предвиђено да се током 2016. године обави прикупљање теоријске и емпиријске грађе значајне за ово истраживање. Наредна фаза подразумевала је писање нацрта самог истраживања. Реализација истраживања планирана је током 2016. и 2017. године. Последња, четврта фаза, предвиђена је за статистичку анализу прикупљених података и писање финалиног извештаја о спроведеном истраживању у виду докторске дисертације.

Комисија оцењује план рада као добро замишљен и реално остварљив.

Методе и узорак истраживања

Истраживањем ће бити обухваћено 80 ученика, оба пола, просечних интелектуалних способности, који похађају више разреде (V, VI, VII и VIII) основне школе. Узорак ће бити подељен у две групе - експерименталну и контролну. Експерименталну групу ће чинити 40 ученика чије је оштећење слуха преко 70 дБ, који немају додатних оштећења. Контролну групу ће чинити испитаници типичног језичког

развоја. Контролна група ће бити уједначена са експерименталном групом према броју испитаника, узрасту, полу и разреду у који су укључена испитивана деца.

Истраживањем ће бити обухваћена глува и наглува деца из школа за децу оштећеног слуха у Србији (у Београду, Земуну, Нишу, Суботици, Крагујевцу, Јагодини и Новом Саду) и глува и наглува деца која похађају основну школу за децу типичног развоја у Београду, а била су обухваћена ре/хабилитационим третманом у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду, Одељењу за рехабилитацију слушања и говора, Института за ОРЛ и МФХ Клиничког центра Србије и/ или "Дечјој кући", Клиничко болничког центра Звездара. Истраживање са децом из контролне групе ће се обавити у основној школи "Зага Маливук" у Београду.

За потребе истраживања конструисан је посебан протокол за прикупљање података. За децу из обе испитиване групе, прикупљање података који се односе на: узраст, ниво интелектуалног функционисања, одсуство придружених сметњи и разред у који је дете укључено, вршиће се на основу увида у документацију педагошко-психолошке службе школе. Прикупљање података који се односе на децу из експерименталне групе (време настанка оштећења слуха, врсту и степен слушног оштећења, тип примењене аудитивне амплификације, дужину ре/хабилитационог третмана, доминантан начин комуникације и тип школе- школа за децу оштећеног слуха или школа за децу типичног развоја) вршиће се на основу увида у медицинску и дефектолошку документацију.

Осим овог протокола, користиће се и унапред дефинисане теме за писање четири састава различитих жанрова: наратив, дескрипција, експозиција и аргументатив (Ивановић, 2014). Истраживање ће бити обављано у учионицама школа које похађају деца из обе испитиване групе. Писање састава ће се изводити током наставе српског језика и биће временски ограничено на по један школски час за сваку задату тему. Сваки ученик ће добити писано упутство које му даје смернице и тему за писање. Глуви и наглуви ученици ће, осим у писаној форми, упутство за писање и додатна објашњења добити и усменим говором и знаковним језиком. Писање задатака ће моћи да почне тек када испитаници добију дадатна објашњења, одговоре на недоумице и када се испитивач увери да испитаници у потпуности разумеју задатак. Пре него што приступе писању, ученицима ће бити скренута пажња да се труде да пишу уредно и читко, уз могућност да самостално одаберу да ли ће писати писаним или штампаним словима, латиничним или ћириличним писмом.

Комисија сматра да су методе и узорак истраживања усклађени са истраживачким предметом и циљевима и да задовољавају савремене методолошке стандарде.

Методе статистичке обраде података

Прикупљени подаци обрађиваће се помоћу софтверског пакета намењеног за обраду података у друштвеним наукама (Statistical Package for the Social Sciences-SPSS, version 21.0). Приликом обраде података биће коришћене адекватне методе дескриптивне и инферентне статистике. Поред квантитативне анализе, приступиће се и

квалитативној анализи прикупљеног материјала. Резултати истраживања биће приказани табеларно и графички, а најзначајнији резултати биће и посебно дискутовани. У дискусији је предвиђена анализа добијених резултата и њихова интерпретација у контексту теоријских сазнања и резултата ранијих истраживања која су се бавила сличном проблематиком.

Према мишљењу Комисије, предложене методе статистичке обраде података одговарају предмету, циљевима, задацима и хипотезама истраживања.

Д) ЗАКЉУЧАК

Уочава се да је предложена тема докторске дисертације **«Употреба и функције одредбених речи код глуве и наглуве деце»** значајна и веома актуелна. Очекује се да ће резултати овог истраживања открити међувезе и међузависности, и вероватно одређене закономерности утицаја и повезаности одређених битних фактора (узраст, пол, разред, аудитивни статус, време настанка оштећења слуха, тип примењене аудитивне амплификације, дужину ре/хабилитационог третмана, доминантан начин комуникације и тип школе) и степена и динамике граматичког развоја деце старијег основношколског узраста.

Резултати овог истраживања могу послужити као смернице за креирање и значајно обогаћивање плана, програма, садржаја и примењених метода и средстава у раду током спровођења процеса раног ре/хабилитационог третмана глуве и наглуве деце, у циљу обезбеђивања услова за адекватно и квалитетно граматичко прилагођавање глувих и наглувих особа синтаксичкој структури типичних говорника српског језика. Новине у планирању, организовању и извођењу ре/хабилтационог процеса имале би за циљ да се говорно-језички развој глуве и наглуве деце што више приближи нормама типичног језичког развоја, као и да допринесу превенцији инвалидизације глуве и наглуве деце.

Чланови Комисије су проучили приложени материјал, упознали се са предметом рада, циљем истраживања, као и методологијом рада, актуелношћу теме и значајем очекиваних резултата. На основу анализе поднете документације, а сходно Закону о високом образовању и Статуту Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду, Комисија сматра да кандидат Ивана Веселиновић испуњава све услове да приступи изради предложене докторске дисертације, под називом **«Употреба и функције одредбених речи код глуве и наглуве деце».**

На основу свега изложеног Комисија предлаже Већу за мастер, специјалистичке и докторске студије Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију да се кандидату Ивани Веселиновић одобри израда докторске дисертације.

К О М И С И Ј А

др Светлана Славнић, редовни професор Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

др Зорка Кашић, редовни професор Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

др Надежда Димић, редовни професор Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

др Славица Максимовић, научни сарадник Института за експерименталну фонетику и патологију говора